

III.4

OBRAZLOŽITEV

NAČRTA RAZVOJNIH PROGRAMOV

OBRAZLOŽITEV K ZAKLJUČNEMU RAČUNU

III. DELA PRORAČUNA – NAČRTA RAZVOJNIH PROGRAMOV ZA LETO 2023

Načrt razvojnih programov 2023-2026 (v nadaljevanju NRP) je v okviru zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2023 prikazan po programski strukturi do ravni posameznih projektov in ukrepov, za katere so bile v NRP planirane pravice porabe, tj. za tiste projekte/ukrepe, ki se financirajo ali sofinancirajo s sredstvi državnega proračuna.

V izpisu III. dela proračuna oz. NRP so prikazani podatki o skupni vrednosti v NRP vključenih projektov po skupinah projektov ter posameznih ukrepih s pripadajočimi viri financiranja. Posebej so izkazani izdatki oz. odhodki ter viri financiranja za leto 2023. Prikazana sprejeta vrednost oz. sprejeti plan za leto 2023 posameznega elementa (projekta/ukrepa) predstavlja ob sprejetju sprememb proračuna za leto 2023 planirani znesek potrebnih sredstev za njegovo izvedbo, veljavna vrednost in veljavni plan pa vključujeta spremembe tekom leta. V skupni vrednosti so zajeti podatki o že realiziranih zneskih in planske vrednosti za naslednja leta, s čimer je zajeto celotno obdobje trajanja posameznih projektov in ukrepov – kot je določeno z začetkom in koncem financiranja. Realizacija skupaj zajema kumulativno dosedanje realizacije (do vključno 2023), zneski realizacije za leto 2023 so prikazani tudi ločeno. Viri financiranja so razdeljeni na proračunske vire (PV) in ostale vire (OV). Podatki o realizaciji PV izhajajo iz računovodskih evidenc o izplačilih iz proračuna (na podlagi odredb za izplačila), upoštevaje posebnosti financiranja iz proračunske rezerve in proračunskih skladov, ki so v izpisu zajeti med OV. Druge podatke o plačilih s sredstvi iz ostalih virov (sredstva občin, posrednih proračunskih uporabnikov, itd.) skrbniki projektov vpišejo na podlagi prejetih poročil, pri čemer so zajeti zadnji razpoložljivi podatki v času priprave zaključnega računa. S tem, ko so prikazani vsi finančni viri, je omogočeno spremljanje izvajanja celotnega načrta financiranja projekta oz. ukrepa, s čimer proračunski uporabnik, ki je skrbnik posameznega projekta, lahko preverja stopnje doseganja ciljev iz dolgoročnih razvojnih in drugih strateških ter programskih dokumentov.

Tabela 1: Proračunski viri financiranja projektov in ukrepov v letu 2023

v mio EUR

Projekti / ukrepi	Sprejeti plan 2023	Veljavni plan 2023	Realizacija 2023	Indeks Real. / SP 2023	Indeks Real. / VP 2023
A Bilanca odhodkov	16.302,1	17.353,2	15.352,3	94,2%	88,5%
B Račun finančnih terjatev in naložb	749,7	780,3	146,8	19,6%	18,8%
C Račun financiranja	1.491,6	1.491,7	1.466,6	98,3%	98,3%
Skupaj proračunski viri	18.543,5	19.625,2	16.965,7	91,5%	86,4%

Realizacija proračunskih virov v letu 2023 je za 8,5 % nižja od planirane vrednosti iz sprejetega proračuna, kot je razvidno iz Tabele 1.

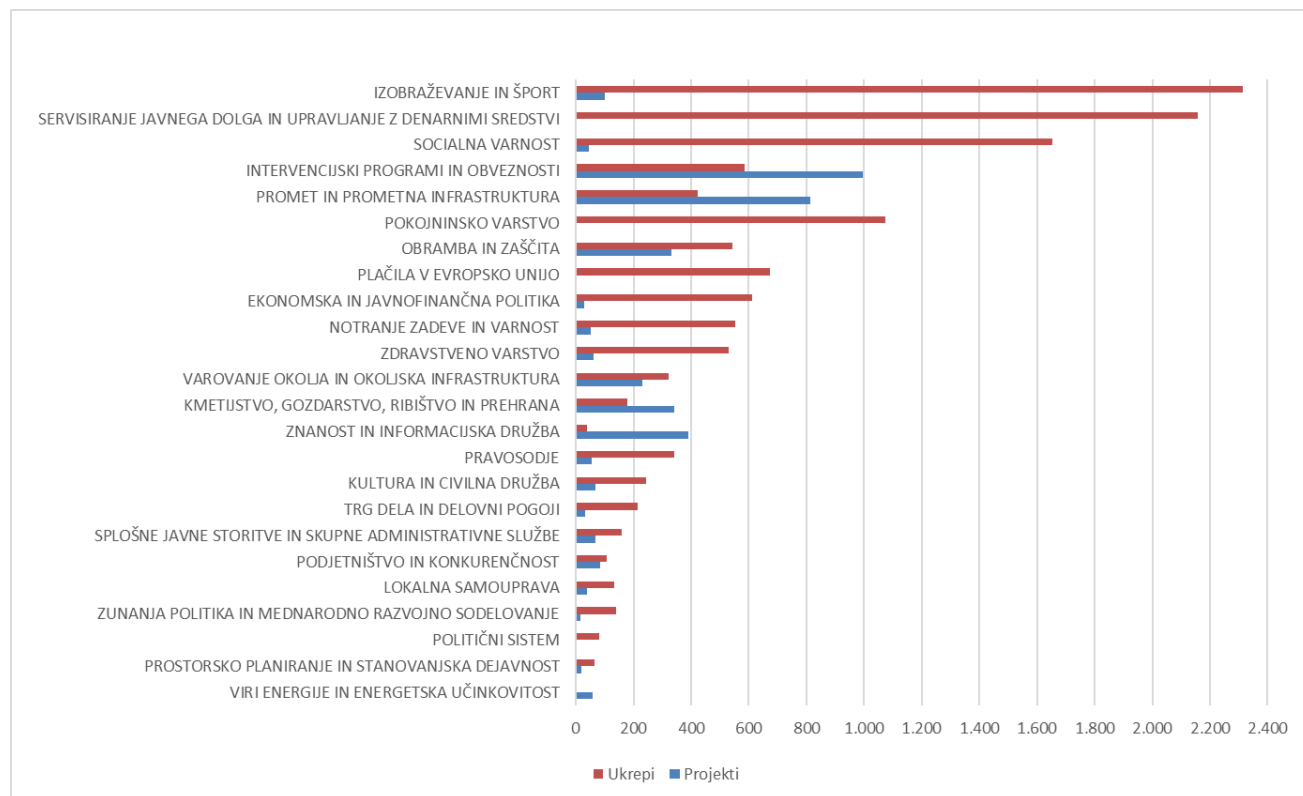
Na Sliki 1 so za projekte in ukrepe iz NRP 2023-2026 realizirani odhodki v obravnavanem letu prikazani po politikah. Razvidno je, da se je pretežni del sredstev realiziral preko ukrepov.

Vseh realiziranih izplačil iz proračunskih sredstev je bilo v preteklem letu največ v politiki Izobraževanje in šport (14,2 %), sledi Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi (12,7 %), nato sledi Socialna varnost (10,0 %), potem sledi realizacija Intervencijski programi in obveznosti (9,3 %), za tem še Promet in prometna infrastruktura (7,3 %), Pokojninsko varstvo (6,3 %), in realizacija na politiki Obramba in zaščita (5,2 %).

Če sledimo realiziranim proračunskim virom **samo pri projektih**, je bilo v letu 2023 največ realiziranih izplačil iz Bilance prihodkov in odhodkov v politikah Intervencijski programi in obveznosti (26,0 %), Promet in prometna infrastruktura (21,3 %), Znanost in informacijska družba (10,2 %), Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo in

prehrana (8,9 %), Obramba in zaščita (8,7 %) ter Varovanje okolja in okoljska infrastruktura (6 %) medtem ko so deleži ostalih politik po obsegu realiziranih proračunskih izplačil za projekte nižji od 6 %.

Slika 1: Struktura realiziranih proračunskih sredstev NRP 2023-2026 v letu 2023 po politikah v mio EUR

Število vseh planiranih projektov v sprejetem proračunu za leto 2023 je bilo 3.969, ukrepov pa 703. V zaključnem računu proračuna za leto 2023 pa je razvidna realizacija 4.164 projektov in 699 ukrepov. Število projektov je konec leta precej visoko zaradi projektov, ki se v proračun uvrščajo med letom v času izvrševanja proračuna (predvsem tistih projektov, ki se financirajo iz EU sredstev), prav tako število ukrepov, med tem ko je bilo med letom zaključenih 1.342 projektov in 68 ukrepov. Skupaj je torej zabeležena realizacija v okviru 4.863 elementov NRP. V nadaljevanju (Tabela 2) so proračunski in ostali viri prikazani ločeno po projektih in ukrepih, iz zneskov v tabeli je razvidno, da je bil izvrševanju ukrepov namenjen pretežni del proračunskih sredstev, tako je razmerje realizacije 71 : 29 v korist ukrepov.

Tabela 2: Viri financiranja po projektih in ukrepih

v mio EUR

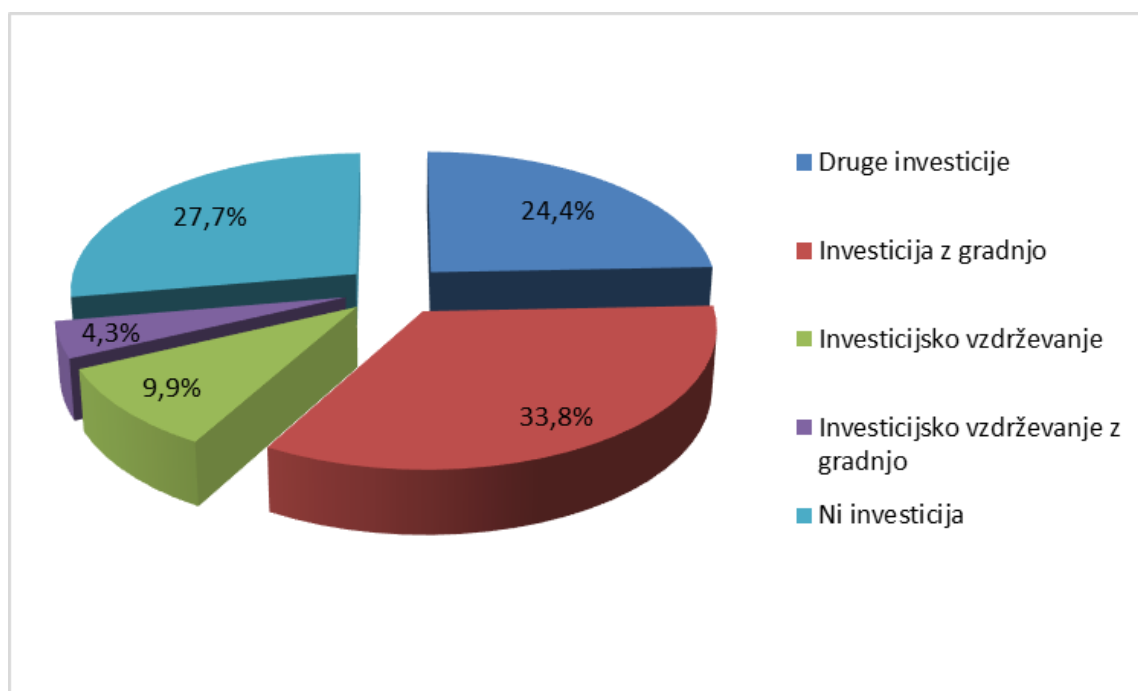
Viri financiranja	Sprejeti proračun 2023			Realizacija 2023			Indeks Real./ SP 2023		
	Projekti	Ukrepi	Skupaj	Projekti	Ukrepi	Skupaj	Projekti	Ukrepi	Skupaj
Proračunski viri	4.376,0	14.167,5	18.543,5	3.831,6	13.134,1	16.965,7	87,6%	92,7%	91,5%
Ostali viri	3.062,7	110,9	3.173,6	1.517,2	101,7	1.618,9	49,5%	91,7%	51,0%
SKUPAJ	7.438,7	14.278,3	21.717,1	5.348,9	13.235,8	18.584,6	71,9%	92,7%	85,6%

Iz gornjih podatkov je razvidno, da je bilo za projekte v lanskem letu izplačanih 3.831,6 mio EUR proračunskih sredstev. Ukrepi so bili s proračunskimi viri realizirani v znesku 13.134,1 mio EUR. Skupna realizacija proračunskih sredstev predstavlja 91,5 % planiranih.

Zneski realizacije ostalih virov so v zbirnem prikazu informativnega značaja, kajti skrbniki projektov in ukrepov pridobivajo te podatke od investitorjev ter drugih koristnikov proračunskih sredstev z zamikom in ob pripravi zaključnega računa še niso v polni meri zajeti. Iz razpoložljivih podatkov tako izračunani skupni zneski ostalih virov kažejo 49,0 % nižjo realizacijo od plana. V letu 2023 je bilo v NRP 2023-2026, vključno z ostalimi viri financiranja za projekte, realiziranih 5.348,9 mio EUR, za ukrepe pa 13.235,8 mio EUR. Pri ukrepih je delež ostalih virov praktično zanemarljiv (niti 1 %), pri projektih pa je bila realizacija proračunskih in ostalih virov v razmerju 71 : 29.

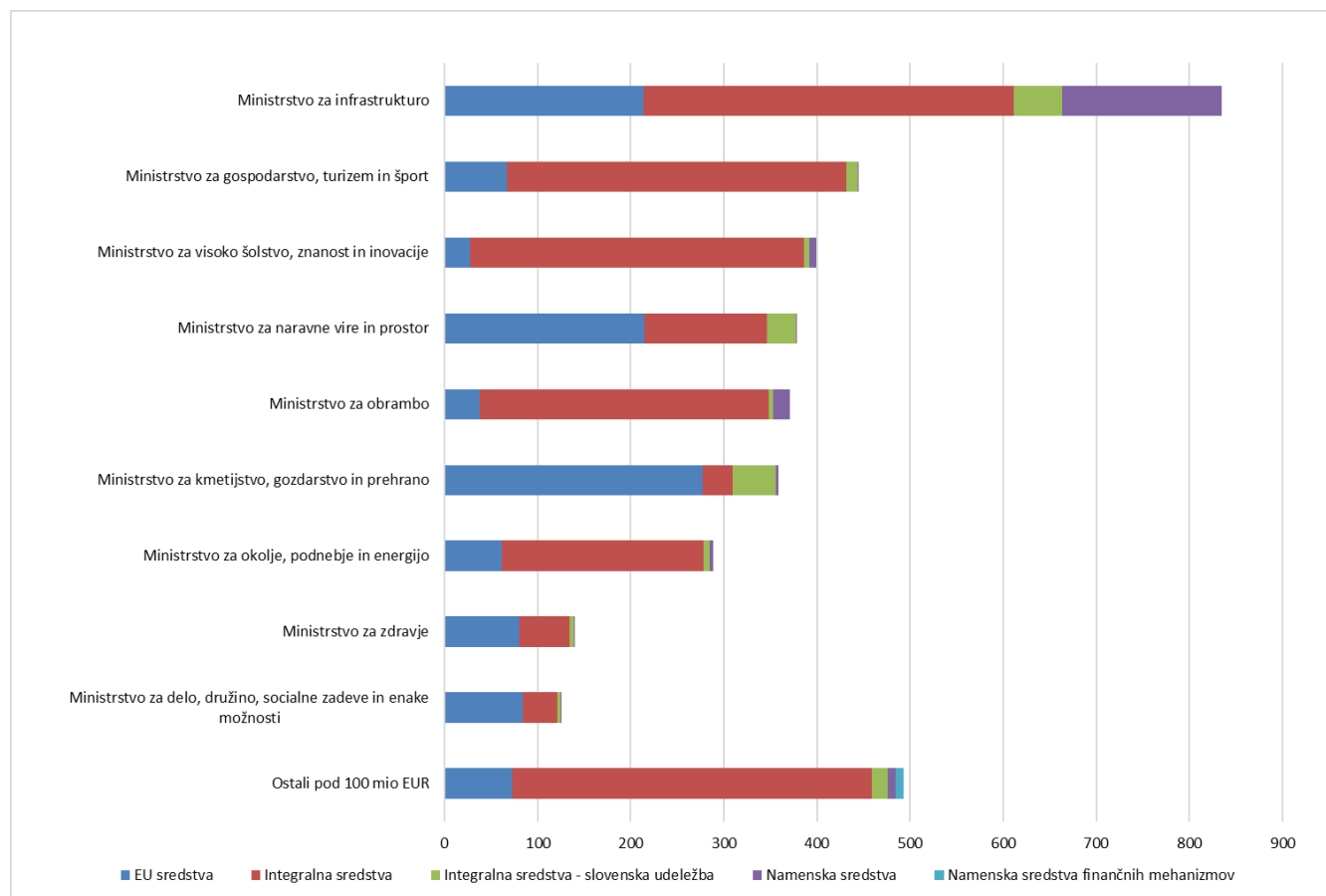
Iz Slike 2 je razvidna struktura realizacije v letu 2023 po vrstah projektov (izločeni so evidenčni projekti), kjer je največji delež projektov dosegla investicija z gradnjo s 33,8 % nato sledi delež projektov, ki ne vključujejo investicijskih odhodkov (27,7 %). Delež projektov, ki sodijo v vrsto druge investicije znaša 24,4 %, medtem ko je 9,9 % projektov investicijskega vzdrževanja ter na zadnjem mestu investicijsko vzdrževanje z gradnjo s 4,3 %.

Slika 2: Delež realizacije projektov v 2023 glede na vrsto (izločeni evidenčni projekti)

Slika 3 prikazuje realizacijo projektov v NRP 2023-2026 po virih financiranja. Skupno je bil največji delež sredstev realiziran preko projektov Ministrstva za infrastrukturo (834,9 mio EUR), pri čemer je delež realizacije integralnih sredstev za financiranje projektov največji. Vloga evropskih sredstev je najvišja pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je v skupnem na šestem mestu (359,0 mio EUR). Pred njim v skupnem je Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (445,0 mio EUR), sledi Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije (399,0 mio EUR). Na četrtem mestu sledi Ministrstvo za naravne vire in prostor (377,4 mio EUR) ter Ministrstvo za obrambo (371,0 mio EUR).

Slika 3: Realizacija projektov v letu 2023 po virih financiranja

Slika 4 prikazuje skupno realizirane izdatke za projekte iz proračunskih sredstev v letu 2023. EU sredstva skupaj s slovensko udeležbo zajemajo 34,4 %.

Slika 4: Realizacija projektov v letu 2023 po virih financiranja skupno

